

Областна администрация Разград

Културно-историческо наследство

В Област Разград са регистрирани около 1 200 недвижими паметници, които заедно с хилядите предмети и документи илюстрират богатата материална и духовна култура на племената и народите, живели в Лудогорието през хилядолетията. Първите следи датират от ранния период на старокаменната епоха (500 000 – 200 000 год. пр. н. е.) и са открити край Разград.

Сред най-известните паметници на културата е националният историко-археологически резерват „Сборяново“ в Община Исперих (между селата Малък Поровец и Свещари) е с площ 6 470 дка и охранителна зона 13 304 дка. В границите на резервата се намира един от деветте паметници на културата в България под закрилата на ЮНЕСКО – Тракийската гробница при с. Свещари, обявена за паметник на културно-историческото наследство през 1985 г. През 2012 г. на територията на резервата беше отрито уникално златно тракийско съкровище от края на 4 век пр. н. е. в така нар. „Омуртагова“ могила, предствляваща царски некропол на столицата на тракийското племе гети.

Историко-археологическият резерват „Абритус“, Разград, с площ от 1 000 дка е паметник на културата с национално значение. Представя фортификационната система на античния град, която е проучена и частично възстановена, експонирана и достъпна за туристи. Близо до Абритус в битка с готите загива Траян Деций – единственият загинал извън пределите на Рим римски император. С проект по ОП „Регионално развитие“ се извършва мащабна реставрация и социализация на резервата с анимации, възстановка на исторически събития и изграждане на посетителски център.

Часовниковата кула, един от символите на гр. Разград, е построена през 1764 г. от уста Тодор Тончев от тревненското село Дурча, реставрирана е през 1864 г. и 1998 г.

Джамията „Ибрахим паша“, Разград е уникален паметник на ислямската култура (1 614 г.), втора по големина в България, след „Томбул“ джамия в Шумен.

Областта разполага с много добра материално-техническа и интелектуална база за създаване и разпространяване на културни ценности.

Центрове на съхранени традиции и културен живот са музеите, Държавно- драматичният театър „Антон Страшимиров“, Регионалната библиотека „Професор Боян Пенев“, Художествената галерия „Професор Илия Петров“, читалищата, религиозните храмове на различните вероизповедания, както и наличието на професионални културни формации за сценични изкуства.

Значението на читалищата е голямо, особено в малките населени места, където те са единствените обществени сгради, в които се извършват културни мероприятия. В читалищата се провеждат различни събирания на местната общност, концертни изяви, както и учебно-просветителски функции и самодейност. През 2007 г. общият им брой в областта е 84. Към 2010 г. достига до 105.

Културният живот в област Разград се допълва от дейността на няколко професионални формации - Разградска филхармония „Професор Димитър Ненов“, Професионален капански ансамбъл Разград, Фолклорна музикално-танцова формация към Читалище „Напредък“, Школа по народни танци, Фолклорен танцов ансамбъл „Абритус“, Детски танцов ансамбъл „Капанче“, Професионален оркестър с народни инструменти и други.

Религиозни храмове на различните вероизповедания има в почти всички населени места в областта. По Програмата за развитие на селските райони се реализират проекти за реставрация на църковни храмове.

Всяка година в Област Разград се провеждат многобройни прояви и мероприятия, характерни за културната идентичност на областта: Панаир на киселото мляко и занаятите в гр. Разград, Илинденски събор и Дни на културно-историческото наследство с Панаир на царевицата в Община Исперих, Традиционен фолклорен фестивал „Божурите“ в Община Кубрат, Международен фолклорен фестивал в гр. Завет, Общински фолклорен фестивал „Тюлбето“ в Община Лозница и др.